

Pytania na egzamin dyplomowy na kierunku *Stosowana psychologia zwierząt* obowiązujące od roku akademickiego 2020/21

(zatwierdzone uchwałą nr 7 Rady Dydaktycznej dla kierunków Psychologia i Stosowana psychologia zwierząt z 13 kwietnia 2021 r.)

1. Proszę scharakteryzować automatyzm serca: zasadę funkcjonowania, ośrodki automatyzmu, nerwową i hormonalną regulację pracy serca.
2. Proszę omówić bilans wodny ssaka: źródła i rolę wody w organizmie, regulację gospodarki wodno-elektrolitowej.
3. Proszę omówić stres i jego rolę w życiu zwierzęcia: definicję reakcji stresowej, mechanizmy regulacyjne uruchamiane podczas stresu.
4. Proszę scharakteryzować procesy odżywiania się ssaków: powiązanie pomiędzy budową układu pokarmowego a rodzajem pokarmu, trawienie pokarmu i metabolizm podstawowych składników pokarmu, regulację pobierania pokarmu.
5. Proszę scharakteryzować procesy związane z rozrodem wśród zwierząt: strategie rozrodcze zwierząt w zależności od środowiska życia, rodzaje determinacji płci, hormonalną regulację wytwarzania gamet u ssaków.
6. Proszę podać cechy gatunkowe i środowiskowe decydujące o monogamicznym systemie rozrodczym u zwierząt naczelnych.
7. Proszę omówić specjację: mechanizmy i warunki powstawania nowych gatunków na przykładzie żieb Darwina lub ryb z rodziny pielęgnicowatych.
8. Proszę podać przykłady zastosowania teorii samolubnego genu u zwierząt kolonijnych, u społeczeństw eusocjalnych i u pasożytów.
9. Proszę omówić przykłady genotypu rozszerzonego u zwierząt wolno żyjących i u pasożytów.
10. Proszę omówić znaczenie złożonych cyklów rozwojowych u pasożytów.
11. Proszę opisać i scharakteryzować zjawisko homeostazy na przykładzie co najmniej trzech procesów fizjologicznych typowych dla człowieka i zwierząt
12. Proszę porównać mózgowie człowieka i innych zwierząt (pod względem wielkości, stopnia rozwoju poszczególnych struktur, itd.), uzasadniając krótko własne przekonanie, że mózg człowieka jest wyjątkowy lub, że nie różni się niczym od innych gatunków
13. Proszę omówić różnice adaptacyjne między dwoma dowolnie wybranymi gatunkami zwierząt (jednym z nich może być człowiek) na podstawie jednego ze zmysłów.
14. Proszę omówić cechy wyróżniające ludzki język na tle systemów komunikacyjnych innych zwierząt.
15. Proszę podać i scharakteryzować wybrany przykład cyklu endogennego u człowieka i opisać mechanizmy regulujące ten cykl.
16. Proszę podać definicję instynktu oraz opisać strukturę zachowań instynktowych.
17. Proszę opisać mechanizm konfliktu popędów oraz omówić kategorie zachowań wywoływanych przez taki konflikt.
18. Proszę scharakteryzować mechanizm uczenia się poprzez tzw. wpajanie. Na czym polega specyfika wpajania na tle innych rodzajów uczenia się?
19. Proszę scharakteryzować tzw. kanon Morgana oraz wskazać jego funkcje w kontekście obserwacji zachowania?
20. Proszę opisać mechanizm i funkcje, a także podać przykłady zachowań agonistycznych oraz afiliacyjnych.
21. Proszę podać definicję procesu uczenia się oraz opis wybranych trzech kategorii uczenia się zwierząt.
22. Proszę podać definicję wrodzonego mechanizmu wyzwalającego oraz sztywnego wzorca ruchowego. Proszę podać 2 przykłady ilustrujące powyższe pojęcia.

23. Proszę przeprowadzić analizę porównawczą warunkowania klasycznego oraz instrumentalnego, posługując się wybranym przez siebie przykładem.
24. Proszę wyjaśnić psychologiczne znaczenie kliknięcia w procesie szkolenia opartego na metodzie klikerowej.
25. Proszę omówić ogólne reguły dziedziczenia cech zachowania.
26. Proszę omówić podział mutacji genetycznych i podać przykłady zespołów genetycznych u zwierząt odnoszących się do określonych rodzajów mutacji.
27. Proszę omówić na przykładach metody tworzenia zwierząt modyfikowanych genetycznie. Proszę wskazać przykłady ich wykorzystania w badaniach i hodowli.
28. Na czym polega metoda badań powiązań genetycznych? Proszę wskazać przykład badań wykorzystujących to podejście w identyfikowaniu podstaw genetycznych cech temperamentu psów lub koni.
29. Proszę podać definicję odziedziczalności. Proszę wskazać dwa przykłady schematów badawczych używanych przy jej szacowaniu u zwierząt lub ludzi.
30. Proszę wymienić i opisać metody próbkowania (samplingu) wykorzystywane do analizy zachowania zwierząt w grupie.
31. Proszę scharakteryzować czynniki wpływające na rzetelność pomiaru zachowania.
32. Proszę opisać korzyści, ograniczenia oraz zasady stosowania obserwacji naturalnej jako metody przeprowadzenia badań polowych z udziałem zwierząt.
33. Proszę opisać na czym polega efekt obserwatora i efekt oczekiwania obserwatora w obserwacji zachowania zwierząt.
34. Proszę wymienić i opisać metody identyfikacji zwierząt w badaniach polowych i laboratoryjnych.
35. Proszę scharakteryzować stadium operacji konkretnych według Piageta
36. Proszę wyjaśnić co oznacza pojęcie „teoria umysłu”? Proszę podać przykład badań lub obserwacji dotyczących tego pojęcia w świecie zwierząt?
37. Proszę wyjaśnić co oznacza termin “syndrom myślenia grupowego”? Proszę wymienić czynniki, które sprzyjają jego wystąpieniu.
38. Proszę wymienić i scharakteryzować funkcje uwagi.
39. Proszę podać definicję pojęcia “podstawowy błąd atrybucyjny”?
40. Proszę porównać różne spojrzenia chrześcijan na miejsce zwierząt w świecie, odwołując się do Biblii, poglądów św. Tomasza z Akwinu i współczesnych filozofów.
41. Proszę porównać status zwierząt w okresie premitologicznym i mitologicznym, odwołując się do przykładów z historii sztuki i mitologii.
42. Racjonałści restryktywni a racjonałści ekstensywni - proszę porównać te dwa podejścia do praw zwierząt odwołując się do prekursorów i najbardziej znanych następców tych nurtów (do końca XX wieku).
43. Proszę omówić, na wybranych przykładach, współczesne nurty filozoficzne (XX-XXI wiek) zajmujące się prawami zwierząt.
44. Proszę wymienić najważniejsze zapisy Światowej Deklaracji Praw Zwierząt (1977) wskazując na jakie zapisy obowiązującego w Polsce prawa miały one wpływ.
45. Proszę wymienić i omówić statystyki stosowane do opisu zmiennych ilościowych. Proszę wskazać przykłady wykorzystania takich statystyk w badaniach etologicznych.
46. Proszę wskazać założenia testu t Studenta dla prób zależnych i podać przykład jego wykorzystania w badaniu etologicznym.

47. Badacz chce wykazać, że trzy gatunki zwierząt różnią się agresywnością wobec człowieka. Proszę zaproponować co najmniej dwa wskaźniki zmiennej zależnej, wskazać skalę pomiarową, na której są mierzone oraz wskazać testy statystyczne konieczne do zweryfikowania oczekiwań badacza.
48. Na przykładzie badań nad zachowaniami agresywnymi psów proszę omówić wady i zalety dwóch metod obserwacji: obserwacji na żywo i obserwacji z wykorzystaniem nagrań video.
49. Proszę omówić wady i zalety postępowania badawczego polegającego na zastąpieniu pełnego etogramu z licznymi kategoriami behawioralnymi zapisem w formie wskazania rangi maksymalnej obserwowanego zachowania.
50. Proszę opisać status zmiennej zakłócającej w badaniu obserwacyjnym i wskazać co najmniej siedem takich zmiennych w wybranym badaniu etologicznym.
51. Proszę podać przykłady użytkowania drobiu.
52. Proszę wyjaśnić pojęcie "dojrzałość hodowlana u psów". Proszę odnieść się do kwestii wieku, nabywania uprawnień, wykorzystania w hodowli zgodnie z wymogami ZKwP.
53. Co to są rasy zachowawcze zwierząt gospodarskich. Proszę wymienić rasy zachowawcze bydła, trzody chlewnej, owiec i koni.
54. Czym różni się chów od hodowli zwierząt. Proszę opisać systemy chowu zwierząt gospodarskich.
55. Proszę opisać jakie zabiegi pielęgnacyjne i profilaktyczne stosuje się u koni.
56. Proszę opisać wpływ jaki miały badania B.F. Skinnera na podejście do szkolenia zwierząt.
57. Proszę wyjaśnić różnice w definicjach: opartej na topografii i opartej na funkcji zachowania.
58. Proszę wyjaśnić czym są rozkłady wzmocnień oraz wytłumaczyć, w jaki sposób rozkłady wzmocnień wpływają na tempo reagowania oraz utrzymywanie się reakcji po zaprzestaniu wzmocniania.
59. Proszę opisać rodzaje konsekwencji zwiększających i zmniejszających częstość zachowania.
60. Proszę wyjaśnić na czym polega proces kształtowania zachowań.
61. Proszę podać definicję testu psychometrycznego oraz wymienić i scharakteryzować stawiane mu wymagania.
62. Proszę opisać, czym różni się diagnostyka psychometryczna zwierząt od diagnostyki ludzi.
63. Proszę scharakteryzować różnice formalne pomiędzy testami zorientowanymi na normy a testami zorientowanymi na kryterium.
64. Proszę opisać metody badania rzetelności testu psychometrycznego.
65. Proszę omówić społeczne konsekwencje diagnozy psychometrycznej.
66. Proszę wymienić i omówić punkty badania klinicznego psów.
67. Proszę opisać funkcje jakie może pełnić lekarz weterynarii w społeczeństwie.
68. Proszę wymienić i opisać podstawowe metody diagnostyczne stosowane w weterynarii.
69. Proszę wymienić i opisać pięć najczęściej występujących w przypadku koni jednostek chorobowych.
70. Proszę zdefiniować, wymienić rodzaje i opisać pojęcie zoonozy.
71. Proszę omówić anomalie behawioralne, które mogą wystąpić u psa domowego?
72. Proszę omówić potrzeby socjalne konia, które są kluczowe z punktu widzenia jego dobrostanu?
73. Proszę wskazać możliwości realizacji specyficznych potrzeb świni domowej w warunkach hodowlanych.
74. Proszę omówić potrzeby socjalne bydła, które są kluczowe z punktu widzenia jego dobrostanu
75. Proszę podać jakie anomalie behawioralne mogą świadczyć o niskim poziomie dobrostanu u ryb hodowlanych?
76. Proszę wyjaśnić termin "ochrona humanitarna zwierząt".
77. Proszę wyjaśnić termin "dereifikacja".
78. Proszę ogólnie scharakteryzować system reglamentacji pozwoleń na prowadzenie doświadczeń na zwierzętach.

79. Proszę wyjaśnić, jak zdefiniowane jest przestępstwo znęcania się nad zwierzętami w aktualnych przepisach prawa w RP? Proszę podać 3 (wymienione w przepisach) przykłady zachowań stanowiących znęcanie się nad zwierzętami.
80. Proszę wyjaśnić na czym polega procedura wywiadu diagnostycznego częściowo ustrukturalizowanego. Proszę opisać jego zalety i wady.
81. Proszę wyjaśnić pojęcie kontaktu psychologicznego. Proszę opisać jakie są przejawy pozostawania w kontakcie z perspektywy klienta i specjalisty.
82. Proszę wymienić co najmniej pięć kompetencji specjalisty ważnych w prowadzeniu wywiadu diagnostycznego oraz wyjaśnić ich znaczenie.
83. Proszę podać definicję zjawiska oporu w rozmowie psychologicznej oraz opisać jego przejawy.
84. Proszę wyjaśnić jakie mogą być konsekwencje trudności psychicznych specjalisty dla kontaktu z klientem.